

Musikk, kunst og kultur i Den norske kirke

Utvikling, organisering og ressursbehov frem mot Nasjonaljubileet 2030 – og videre

Den norske kirke er en viktig kulturaktør og kulturarena for store deler av befolkningen. Som landsdekkende infrastruktur for musikk, kunst og kultur bidrar kirken til levende lokalsamfunn og styrker fellesskap, inkludering og beredskap. Kirkens kulturvirksomhet aktualiserer verdispørsmål gjennom kunstneriske uttrykk, kompetanseutvikling og offentlig samtale, og skaper opplevelser og møteplasser over hele landet.

Den norske kirkes kulturvirksomhet må ses i lys av visjonen *Mer himmel på jord* og de vedtatte målene og prioriteringene for perioden 2026–2029. Musikk, kunst og kultur er en viktig del av kirkens arbeid for å åpne rom for tro, være der livet leves og være mer for flere. Musikk spiller en viktig rolle i gudstjenester og kirkelige handlinger, og er for mange en sentral del av møtet med kirken. Gjennom konserter, kunstprosjekter og kulturarrangementer møter kirken også mennesker som ellers sjelden oppsøker kirkens virksomhet.

Den norske kirke kan koble nasjonale kulturløft, kunstnerisk kvalitet, finansiering og andre ressurser til aktiviteter, publikum og lokalmiljøer over hele landet. Samtidig kan kulturfeltet bidra til rekruttering, nyskaping og utvikling av kirkens virksomhet og organisering.

Nasjonaljubileet 2030 gir en særlig anledning til å styrke dette arbeidet. Jubileet kan samle eksisterende initiativ, utløse nye samarbeid og bidra til varige løft for kirkens musikk-, kunst- og kulturvirksomhet. Samtidig må Kirkerådets strategi og organisering på kulturfeltet bidra til strukturer, fagmiljøer og samarbeid som sikrer langsiktig utvikling også etter jubileet.

Dette aktualiserer behovet for helhetlig organisering, koordinering og faglig ledelse av Den norske kirkes samlede musikk-, kunst- og kulturvirksomhet, inkludert arbeidet med Nasjonaljubileet. Det følgende skisserer forslag til organisering, utviklingsløp, portefølje og ressursbehov.

ORGANISERING: STYRING, INFORMASJONSFLYT OG PRODUKSJON

NASJONAL LEDELSE	
KIRKERÅDET Eier strategi, kulturpolitisk retning, prioriteringer, budsjett, myndighetskontakt og overordnet samarbeid. Gir mandat og følger resultater.	PRESES Nasjonal kirkelig profil og samlende stemme. Representerer Den norske kirke i Nasjonaljubileets nasjonale komité og i nasjonale kirkelige og offentlige sammenhenger.
FAGLIG LEDELSE MUSIKK, KUNST OG KULTUR Faglig og koordinerende ansvar for strategi, samordning og utvikling av Den norske kirkes nasjonale musikk-, kunst- og kulturvirksomhet. Funksjonen omfatter koordinering av Nasjonaljubileet og skal samtidig sikre langsiktig utvikling av kulturfeltet etter jubileet.	

↓ strategisk styring, faglig mandat og helhetlig koordinering | ↑ råd, erfaringer, beslutningsgrunnlag og læring

FAGTEAM NASJONALJUBILEET 2030 Kartlegger og koordinerer jubileumsstafetten og kirkens tverrfaglige, regionale og nasjonale bidrag 2026–2031. Samler erfaringer og foreslår samarbeid og midler.	FAGLIG LEDELSES SAMORDNINGSFLATE Binder sammen samarbeidsråd, interne funksjoner, fagteam, produsent, nasjonale samarbeidspartnere og landsdekkende gjennomføring. Sikrer styring, informasjonsflyt og fremdrift.	NASJONALT SAMARBEIDSRAÐ FOR MUSIKK, KUNST OG KULTUR Gir faglige råd, bred sektorforankring og kontakt med ledere innen kunst-, utdannings- og kulturliv. Ledes av Kirkerådet, understøtter strategisk og faglig samordning, men erstatter ikke linjeansvar.
--	--	--

↓ bestillinger og faglige premisser | ↑ rapportering, publikumsinnsikt og evaluering

EKSTERN PRODUSENT FREM MOT 2030 Gjennomfører nasjonale kulturarrangementer som når et bredt publikum, medier og samarbeidspartnere gjennom profesjonell produksjon og formidling. Ansvar for produksjonsplan, kontrakter, arena, teknikk og logistikk. Dette tilfører produksjonskapasitet innenfor Den norske kirkes nasjonale kulturstyring.	ØVRIGE INTERNE RESSURSER Musikk og liturgi, diakoni og bærekraft, økonomi og tilskuddsforvaltning, rettighetsforvaltning, kommunikasjon og juss. Kapasiteten må vurderes dimensjonert på bakgrunn av utvikling i portefølje, finansiering og samarbeid. F.eks. vurdere prosjektstilling på Nasjonaljubileet.	NASJONALE SAMARBEIDSPARTNERE Nasjonalmuseet, Den Norske Opera & Ballett, Nasjonalbiblioteket, organisasjoner, mediehus, utdanningsmiljøer, stiftelser og næringsliv: samarbeid om innhold, formidling, distribusjon, kompetanse og finansiering.
--	---	--

↕ løpende samhandling med bispedømmer, domkirker, fellesråd, sokn, kultursentre, utøvere og frivillighet

LANDSDEKKENDE GJENNOMFØRING Nasjonale, regionale og lokale miljøer utvikler aktivitet med felles retning. Nasjonalt nivå kobler finansiering, kompetanse, synlighet og læring uten å detaljstyre lokal virksomhet.

Styringsprinsipp: Nasjonal ledelse eier retning, portefølje, programrammer, partnerskap og evaluering. Faglig ledelse ivaretar helheten i den nasjonale musikk-, kunst- og kulturvirksomheten og sikrer sammenheng mellom strategi, portefølje, partnerskap, finansiering, kunnskapsutvikling og landsdekkende gjennomføring. Ekstern produsent leverer operativ arrangementskapasitet innenfor mandat.

UTVIKLINGSLØP 2026–2030 OG VIDERE

■ Lyseblå: Kulturfeltet inkl. jubileum ■ Mørkeblå: Nasjonal stimuleringsordning for kirkemusikk ■ Felles mål: felt- og organisasjonsutvikling

2026 IGANGSETTE • Fagteam for Nasjonaljubileet får nytt mandat • Anskaffe produsent for nasjonale arrangement • Anskaffe leverandør av kulturundersøkelse (ikke besluttet) • Videreutvikle musikk- og kulturstrategi	2027 FORANKRE • Nasjonal kulturkonferanse: 1000 år – 1000 muligheter (produsent er KKV) • Nasjonal rekrutteringskonferanse for kirkemusikk • Etablere Nasjonalt samarbeidsråd for musikk, kunst og kultur • Etablere samarbeid med kulturinstitusjoner, medier og næringsliv • Utvikle idé, arenaer og partnere for Oslo-arrangementet 2030 • Motta rapport fra kulturundersøkelse og bruke resultatene i prioriteringer • Koble tiltak til Nasjonaljubileets verdigrunnlag eller årstemaet Tilhørighet	2028 BYGGE • Produksjons-, kommunikasjons- og medieplan for 2030 • Nordic Church Music Symposium som faglig og internasjonalt knutepunkt • Nasjonal kulturkonferanse • Koble tiltak til verdigrunnlaget eller årstemaet Fortellinger om Norge	2029 SKALERE • Videreutvikle produksjons-, kommunikasjons- og medieplan for 2030 • Nasjonal kulturkonferanse • Koble tiltak til verdigrunnlaget eller årstemaet Folketradisjon	2030 SYNLIGGJØRE • Gjennomføre nasjonale kulturarrangementer som samler publikum, medier og samarbeidspartnere over hele landet. • Stort nasjonalt arrangement i Oslo, koblet til Stiklestad, Nidaros og arrangementer over hele landet • Samproduksjoner med sentrale kulturinstitusjoner • Nasjonal distribusjon og dokumentasjon • Koble til verdigrunnlaget eller årstemaet Fellesskap	2031+ VIDEREFØRE • Fagteamets rapport og samlet evaluering • Gjøre virksomme partnerskap og strukturer permanente • Videreføre nasjonal kulturkonferanse • Ny flerårig strategi, portefølje og finansieringsmodell • Implementere bruk av nytt ERP-system også for kor
• Sikring av 10 millioner kroner fra Sparebankstiftelsen • Etablere kriterier • Utlysning	• Søknadsfrist og tildeling • Oppstart av lokale og regionale prosjekter	• Oppfølging og evaluering • Justerte kriterier, andre utlysning og tildeling	• Videreføre modeller med felttrende effekt • Samlet evaluering og rapportering som grunnlag for videre finansiering	• Bruke erfaringer og modeller til profilering • Videreføre og skalere	• Videreføre og skalere

SAMLET NASJONAL PORTEFØLJE FOR MUSIKK, KUNST OG KULTUR

Organisasjonsutvikling og faglig ledelse er en tverrgående forutsetning for styring, samordning og gjennomføring av hele porteføljen.

KUNSTNERISK PROGRAM Nasjonale produksjoner, konserter, bestillingsverk, utstillinger, liturgisk nyskaping og sceniske satsinger som når publikum i hele landet – med reelle honorar og produksjonsmidler.	NASJONAL STIMULERINGSORDNING 10 millioner kroner fra Sparebankstiftelsen DNB finansierer rekruttering og utviklingsprosjekter over tre år. Ordningen forvaltes og rapporteres separat, men bidrar sammen med andre midler til varig felttrending.	NASJONALE PARTNERSKAP Langsiktig samhandling med Nasjonalmuseet, Operaen, medier, øvrig kulturliv og næringsliv – med vekt på felttrende samarbeid og finansiering utover enkeltarrangementer.	KUNNSKAP OG KULTURPOLITIKK Dokumentere aktivitet, deltakelse, rekruttering og samfunnsverdi. Bruke data, forskning og evaluering i myndighetsdialog og videre finansiering.
LANDSDEKKENDE INFRASTRUKTUR Nasjonale satsinger, ressurser og samarbeid får lokal rekkevidde gjennom bispedømmer, sokn, kirkebygg, fagpersoner, frivillige og samarbeidspartnere.	KULTURKONFERANSE OG NETTVERK Oppstart i 2027 og deretter en fast nasjonal møteplass for utvikling av kunstnerisk utøvelse, fagutvikling, erfaringsdeling, partnerskap og samtaler om kulturpolitikk og verdispermål.		NASJONALT SAMARBEIDSRÅD FOR MUSIKK, KUNST OG KULTUR Strategisk rådgivende organ med ledere fra kirke-, utdannings-, kunst- og kulturliv. Bidrar til fagutvikling, kunnskapsdeling, sektorforankring og utvikling av Den norske kirke som landsdekkende kulturaktør.

RESSURSER OG ANSVAR

KIRKERÅDET Strategi • kunst- og kulturpolitisk retning • faglige premisser • prioritering • partnerskap • tilskuddsstyring • evaluering	NASJONALT SAMARBEIDSRÅD Faglige råd • sektorforankring • kunnskapsdeling • strategiske samarbeid	PRODUSENT Produksjon av nasjonale kulturarrangementer • kontrakter • arena og logistikk • teknisk gjennomføring	RESSURSBEHOV Faglig ledelse og samordning • produksjons- og utviklingsmidler • prosjektkapasitet frem mot 2030 • samarbeid og (evt. ekstern) finansiering
---	--	---	---

Anbefalt grep: Etablere en samlet nasjonal portefølje for musikk, kunst og kultur med helhetlig strategisk og faglig ledelse på tvers av løpende kulturvirksomhet og jubileumsarbeid. Dette skal sikre sammenheng mellom nasjonale satsinger, partnerskap, finansiering, kunnskapsutvikling og landsdekkende gjennomføring. Etablere et nasjonalt samarbeidsråd for musikk, kunst og kultur som rådgivende organ for faglig utvikling, sektorforankring og strategiske samarbeid. Knytte ekstern produsent til porteføljen gjennom avgrensede bestillinger. Gjennomføre kontinuerlig vurdering av kapasitet, finansiering, kunstneriske ambisjoner, synlighet og gevinstrealisering.